

Izhaja vsako soboto
in je za naročnike „Našega
Lista“ v kamniškem okraju
brezplačen.

Kamničan

Oglasi se računajo
tristopna petit-vrsta po 10 v.
za enkrat, za večkratno ob-
javljenje po dogovoru.

Ze ko smo ustanavljali „Naš List“, je bil naš namen, posvetiti čim več pozornosti našemu kamniškemu okraju. Ali na eni strani razširjanje lista po vseh slovenskih pokrajinah, na drugi strani zopet obširno gradivo — vse to je pretilo potisniti novice iz Kamnika in njegovega okraja če ne že v ozadje, pa vsaj toliko v stran, da bi izgubil „Naš List“ precej — da ne rečemo vse — na svojem lokalnem, domačem pomenu. Zato smo smatrali kot svojo dolžnost, da skrbimo tudi za svoje najbližje domačine s tem, da jim podamo v pričujočem prvega „Kamničana“, ki bo izhajal (za začetek v tej obliki) odšlej vsak teden kot redna priloga „Našemu Listu“.

„Kamničan“ bo posvečal zato vso svojo pozornost edino le na okraj, ki ga zastopa že po svojem imenu. Naloga njegova bo, varovati interese in koristi celega kamniškega okraja.

V ta namen pa se obračamo do vseh tistih prijateljev naše zemlje, da nam pošiljajo novice in vesti iz okraja, in bodisi že kakršnekoli vsebine, zlasti pa naj obračajo pozornost krajem, v katerih jih preganja tujec z domače zemlje, kakor se nam godi to v Domžalah!

Ravno tako važno pa bo za okoličane inseriranje raznih ponudb v „Kamničanu“, ker naš namen bo, da razširimo list kar najbolj po celem okraju — torej bodo imele tudi ponudbe v „Kamničanu“ zaželjeni uspeh.

Priporočujoč se še enkrat vsem tistim, ki jim je na srečo naš okraj, pozdravlja svoje rojake ob rojstvn

Kamničan.

Kaj se je zgodilo v Domžalah.

V Domžalah je tekla slovenska kri zato, ker so branili Domžalčani svojo zemljo, na kateri bivajo že na stoletja in stoletja, pred onečaščenjem privandranih Tirolcev. Branili so domačo zemljo pred zasramovanjem tujcev — za to so jih suvali žandarji s kopiti svojih pušk; zahtevali so odstranitev izdajalskih frankfurtaric — za to so streljali žandarji na nje.

Frankfurtarske barve so znamenje tistih Nemcev, ki bi radi snedli Slovence kar na en mah; ki bi potaknili radi ves slovenski denar z enim zagrabkom v svoj žep; frankfurtarske zastave pa so tudi znamenje tistih Nemcev, ki bi radi izdali in prodali Avstrijo nemškemu cesarju. To izdajstvo pa pomenijo tudi cvetice plavice in pesem, ki jo imenujejo „die Wacht am Rhein“ (= Straža ob Renu; Ren je reka na Nemškem). Vse to so nosili Nemci na vnebohod Kristov v Domžalah, peli so izdajalske pesmi — in v njih družbi je bil tudi kamniški okrajni glavar pl. Cron. Kaj pomenja to? Menili bi, da okr.

glavar pl. Cron vendar ni tak, kakor drugi nemški izzi-vači, ki so prišli v Domžale. Saj je avstrijski državni uradnik, ki ga plačujemo s slovenskim davkom, in tak nastop ni nič drugzega, kakor zasramovanje in zaničevanje slovenskih pravic, vseh Domžalčanov in vsega Slovenstva. To se pravi z drugimi besedami, da so Domžalčani ravno tako kot drugi Slovenci c. kr. vladi le molzna krava, ki imajo vse polno dolžnosti, plačevati morajo davke, pošiljati morajo svoje sinove v vojsko — pravic pa nimajo nobenih. Še narobe: če se potegnejo za avstrijsko čast, so še tepeni za to, žandarji streljajo na nje. Res, zopet se je pokazala vlada v Domžalah, kako nepravilna je napram Slovincem!

Kaj trosijo Nemci o Domžalčanih med svet. Kaj pišejo Tirolci o vas Domžalčanih po nemških časopisih, tega si niti misliti ne morete. Zmerjajo vas z norci, vi ste jim najbolj neumni ljudje na svetu, največje surovine itd. — in zakaj pišejo o vas tako? Zato ker ste se potegnili za svoje pravice. Ker vam ne morejo škodovati drugače na vaši časti, poskušajo to s psovanjem in zmerjanjem, prav tako kot pobalin, ki ga je zapodila družba, pa zbeži in jo obmetava od daleč z raznimi priimki. Tirolci kakor so Oberwalder, Ladstätter, Kleinlercher itd. pravijo tudi, če bi njih ne bilo, bi bili vi Domžalci danes največji siromaki. Kaj pa je res pri vsem tem? To, da vam plačujejo sramotno nizke cene za spletene kite, za šivanje slamnikov itd., izrabljajo s tem vašo pridnost in bogatijo svoje žepe. Za to, kar plačajo vam z nekaj krajcarji, dobe na trgu nekaj goldinarjev. Torej kdo se živi od drugzega, vi od Tirolcev ali Tirolci od vas? Ali niso Tirolci le za to obogateli, ker izsesavajo vaše žulje, vašo kri?

Domžalčani in okoličani — pogum! Tirolci vas hočejo izrabljati še naprej! Vsi poparjeni od zadnjih dogodkov, ker ste jim krepko pokazali, da ne daste s seboj pometati, kuhajo zdaj v svoji jezi načrte, kako bi se maščevali nad vami. Čujemo, kako poizvedujejo na skrivnem, kdo se je udeležil demonstracij. Vse tiste delavce in delavke hočejo odpustiti iz dela. Ali delavci in pogumne delavke, ki ste pokazali 1. junija, da ste vi tukaj doma, ne dovolite, da zgubi le eden izmed vas zaradi tega delo. Stopite vsi za enega, če treba! Vi morate biti močni in nerazdružljivi kakor jeklena veriga. Fantje in dekleta, možje in žene: **vsi za enega, eden za vse!**

Izdajalec med domačini? Pregovor pravi, da je poturica hujši od Turka. In da so to doživeli Domžalčani na praznik Vnebohoda, tega skoraj verjeti ne moremo. Da bi bil šel domžalski župan Janežič, mesto da bi branil naše pravice, — nemškim Tirolcem na roko?! — Želeti

je, da gospod župan sam pojasni to zadevo, kajti to bi bil lep domačin, ki so mu tuje ljubši, kakor pa lastni vaščani. Tak župan gotovo ne zasluži družega, da se pri prihodnjih volitvah takoj obračuna ž njim. V takem kraju je treba odločnega župana, potem še le je zagotovljena gotova zmaga. — Slovenci Domžalčani, ali hočete biti mar še nadalje podlaga tujčevi pati? Hočete mar, da vas bodo kleli vaši otroci, ko odrastejo, ker se ne bi vi potegnili za svoje, svojih pradedov in svojih otrok pravice? Naj ga ne bo med vami izdajice!

„Heute war lauter Steiner Gesindel in Domžale“, izustila je baje neka fina nemška kamniška dama, ki smo jo dosedaj imeli za visoko izobraženo in ljudomilo gospo. Radovedni smo le, kaj poreče k temu visokorodni g. okr. glavar pl. Cron, njegova plemenita gospa soproga in vsa tista nemška družba iz Kamnika, ki se je udeležila teh nemških slavnosti v Domžalah, seveda na nemški strani. Pa ne, da bi imela ta naobražena dama tudi to gospodo v mislih? — No, imenovana gospoda naj potem le sama protestira, mi ne bomo. —

Osamosvojitev slovenske slavninarske obrti. Od vseh strani se z vso vnemo povdarja, naj bi se v odgovor nesramnemu početju nadutih, s trudom slovenskih rok obogatelih nemških slavninarjev v Domžalah takoj šlo na delo za osamosvojitev slovenske slavninarske obrti. Strokovno izobraženih moči imamo dovolj, treba bi bilo le resne volje in odločnosti — in stvar bi se dala lahko izpeljati. Res, slabo spričevalo za slovensko samozavest, ako bomo puščali še nadalje izmozgavati naše ljudi, ako bomo gledali, kako pljuje oholi Tirolec v obraz tistemu, ki mu pomaga polniti žepe s tisočaki! Da bi naša dekleta, ki dobivajo sedaj pri privandranih Tirolcih beraške plače pa 15 do 20 kr. na dan, možje z družinami pa po 50 do 60 kr., pri samostojni slovenski obrti ne bili na boljsem, — kdo bi mogel to trditi? Videti bi le hoteli, kako bi se napuhnjenim domžalskim hajlovcem sline cedile po izvrstnih slovenskih delaveih! Slovenski slavninarji, razmislite to vprašanje in ukrenite čim prej vse potrebno, da se ustanovi bodisi zadruga ali podobno delniško društvo, ki bo preprečilo, da vas ne požene kdaj nesramna nemška zalega iz rojstnega kraja!

Kamniško kopališče se je otvorilo v nedeljo 4. t. m. Ali je vodstvo kopališča res v izkušenih rokah, o tem se ne bomo prepirali, toliko pa rečemo, da sezona nikakor ne bo „izredno živahna“ — kakor čitamo v slovenskem dnevniku — ako se bo zopet letos ponavljala tista mrznja do slovanske narodnosti, kakor se je to dogajalo leto za letom, in kar je tudi krivo, da so zadnja leta začeli izostajati hrvaški gostje. Ne moremo torej umeti, kako bi mogli biti „mnogobrojni“ domači in tuji gostje z vsem

zadovoljni, kakor stoji v omenjeni notici. Lastništvo kopališča naj si le zapomni, da je s samim nemškutarjenjem tudi že zapečaten budočnost tega hirajočega kopališča, in naj ga hodijo reševati makari po trije „izkušeni dunajski zdravniki“.

Spoštujmo svoj jezik in ne mrevvarimo slovenščine tako, kakor se to vidi na nekaterih listkih, ki so jih prilepili gospodarji na vrata svojih hiš, da ponujajo tujcem stanovanja. Kamnik je slovensko mesto, in ne morda vas, kamor so se naselili zmedeni volapikovci.

Umrli so v Kamniku: Miha Hribar, žel. uslužbenec v. p.; Bogdan Debevec, 2letni sinček g. Rudolfa Debeveca; gospa Frančiška Lorber, soproga c. kr. sod. kancelista, nje pogreb bo v soboto ob 4. uri popoldne. Bridka izguba je zadela tudi g. oficijala Martinčiča. Umrli mu je na Solnograškem edini sin gosp. Albert Martinčič, c. kr. stotnik I. razr. v najlepši moški dobi. — Naše iskreno sožalje.

Razpisane ustanove. Za leto 1905 so razpisane od umrlega barona Karola Wurzbacha napravljene cesarice Elizabete ustanove za invalide itd.: a) tri ustanove po 120 K za Ljubljance; b) tri ustanove po 60 K za rojake iz Kamnika, Jarš in s Homca ter c) tri ustanove po 60 K za rojake z Ventarjeva v občini Šmartinski pri Litiji. Prošnje je vlagati do 10. julija.

Koncert pevskega društva „Lira“. Mnogo užitka nudila nam je „Lira“ v nedeljo 4. t. m. Njen mešan zbor razveselil nas je zopet po daljšem odmoru. Ne bomo mu na dolgo in široko peli slavo, dovolj naj bo, ako omenimo, da ni bilo burnega aplavza prej konec, da sta se morala oba mešana zbora „Lastovki v slovo“ in „Ave Marija“ ponavljati. Koncertu sledila je opereta „Seja mestnega starešinstva“. V Kamniku zgodilo se je pač prvokrat, da so popolnoma domače moči uprizorile opereto. Opereta sama na sebi ni imela posebnosti, a bila je izvrstno naštudirana. Solisti, tako župan, pisar in birič, rešili so izborna svoje naloge, pohvaliti moramo tudi zbor. Vse glasovirske točke, tako koncertne kakor opereto spremljal je g. Iv. Beseg na glasovirju z ono spretnostjo, katere smo pri njem itak vajeni. Po opereti se je vršil ples, ki je navzlic vročini trajal do zgodnjega jutra.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu maju 1905 je 160 strank vložilo K 35.081.17, 153 strank vzdignilo K 24.284.60 in 11 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil K 14.980.—. Stanje hranilnih vlog K 1.216.965.25, stanje hipotečnih posojil K 923.707.39. Denarni promet K 135.565.77.

Kaj bo „Kamničan“ Domžalčanom? To, kar skrben varuh svojemu varovaneu. „Kamničan“ vas ne bo zapustil nikdar v vašem boju; pošljite vse ž. lje in misli v list, da jih razširimo tako med ljudstvo. Vse tiste pa, ki še morda spe, te hoče prebuditi „Kamničan“ iz spanja. Ne bojte se! Ne le ves kamniški okraj je za vami, ampak ves slovenski narod gleda na vas, na vaš pogum! —

Slovenska slavninarska obrt.

Vsem slovenskim trgovcem priporočamo sledeče tvrdke:

M. Cerar
A. Jančigaj
And. Maček

Fr. Hojnik
Fr. Mazovec
J. Klemenčič

J. Flis
M. Majer
vsi v Domžalah.

Stanje hranilnih vlog:
nad 1,200.000 K

MESTNA HRANILNICA V KAMNIKU

Rezervni zaklad:
nad 16.000 K

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kamniška z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojila se dajejo na zemljišča na 5% obresti in na amortizovanje v 36 letni ali krajši dobi, tako da poplača dolžnik posojilo 200 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega pol leta z obrestmi vred 3 K.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.